Ч. 156. Львів, середа, дня 15. грудня 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінцію 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Непобідима Росія.

Довгі роки перед війною, ба навіть до часу відвойовання Галичини удержувалась в цілій Европі вперто опінія про могучість та непоборимість царської імперії,

Чи тішила ся справедливо Росія славою непереможної держави, та що з нею станеть ся після теперішньої війни — отсе питання, на які відповідає проф. з Тібінґен Іван Галер.

На перше питання відповідає пристрастно й рішучо: ні, а у відповіди його чути жаль і докір на адресу тих всіх, що причиняли ся до заслонення правди про дійсну силу Росії та утривалювали ту шкідливу леґенду. Після думки автора Росія, то великан зі слабими ногами і слабими легкими, якому все не стає віддиху. коли розходить ся о більше з'усилле.

Російський подвиг з 1812 р. був вислідом наполеонових промахів. Подвиг у турецькій війні 1828/29 то подвиг мнимий. Те саме треба сказати про висліди кримської та турецької війни з р. 1877/78. Мілітарна й фінансова низшість Росії в порівнанню з її противником проявилась ярко у війні з Японією, і колиби не фінансова підмога зі сторони Франції, Росія не скоро булаби двигнулась власними силами.

Тими подробицями мотивує проф. Галер своє заперечення першого питання.

Безсумнівно більше інтересна є відповідь на друге питання, що грозить Росії після теперішної війни.

Після погляду німецького професора грозить російській державі банкроцтво та повний господарський занепад.

Пливуча доси із заграниці грошева підмога урветь ся, а тоді вірителі чей не скоро найдуть ся. Росія обезсилить ся навіть в такім случаю, хотьби не прийшло до сподіваної внутрішної революці .

Виводи свої кінчить проф. Гелер слідуючими замітками: Для нашої політики слідує з того, що Росія як ворог з разу не буде небезпечна, а приязнь її буде безвартісна. Годі предвидіти, як довго воно так тривати-ме. Раз прецінь Росія подвигнеть ся, а трудно позабути, що вона тоді становити-ме найбільшу для нас небезпеку, Богацтво її природи є велике, запаси в людях майже невичерпані.

Росія може колись дістати гроші прим. з північної Америки і буде могла ті засоби використати і зужиткувати. Як скоро воно послідує — залежить від того о скільки Росія в сій війні потерпить. Чим більші будуть її втрати, тим довше тривати-ме її безсилле, тим довше матимем свобідну руку, щоби скріпити ся, уложити відносини на сході відповідно до наших потреб і створити собі таке становиско, яке далоб нам спромогу не лише дорівняти скріпленій Росії але й перевисшити її. Про будучність отже порішить наша енерґія та консеквенція.

Тепер як-раз настане час і така нагода, яка ледви чи насунеть ся коли в друге. І нагоду ту мусить Німеччина використати до найдальших меж, до послідної консеквенції. В тім лежати-ме запорука обезпечення Европи перед грозою Сходу!

Урядові воєнні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Нічо єственного.

На східнім фронті.

Ґрупа військ ґенерала Гінденбурґа:

В ріжних місцях відбувались менші бої висунених вперід стеж з неприятельськими вивідними відділами, причім Москалям вдалось відкинути слабий німецький відділ.

Ґрупа військ князя Леопольда баварського:

Ударемнений неприятельський наступ на наше становиско під Великою на південь від озера Поґоновського, окупили Москалї 100 людьми в забитих, ранених і полонених.

Ґрупа військ ґенерала Лїнсінґена:

Нічо нового.

На сербськім фронті.

Положення незмінене. Армія ґенерала Кевеса половила понад 900 бранців. Під Іпеком здобуто 12 нових армат, котрі Серби там закопали. Поза нашим фронтом полонено понад 1000 сербських розбитків.

Армія ґен. Тедорова заняла Дойран і Ґевделї. Анї одного Анґлїйця анї Француза свобідного нема вже на македонській землї. В тих боях цілковито знищено дві анґлїйські дивізії.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ БОЛГАРСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 11. грудня 1915.

Нинї дальше переслїдуємо Французів і Анґлїйців по обох берегах Вардару в напрямі Ґевделї і Дойрану.

Наші кольонни, що їдуть на правім березї Вардару заатакували Французів на цілому фронті. Приступом взято становиска коло села Мілетково і Смоквичі. Коло височини 720 французька дивізія, зложена з полків ч. ч.: 145, 84, 148, 284 понесла великі втрати в ранених, забитих і бранцях. В однім тільки стрілецькім рові коло Мілеткова знайдено 100 трупів.

Наші війська на лївім березї Вардару відкинули Анґлїйців і Французів з їх становиск. Анґлїйці подались на південний схід в напрямі села Кара Оґлюрар; Французи подались на південний захід в напрямі села Богданці. Французькі і анґлїйські становиска коло села Турка взято приступом. Македонська дивізія, котра переслїдувала ворога в тім відтинку, проломила анґлїйсько-французький фронт і о год. ½ до 3. по полуднї заняла Богданці, в наслїдок чого розділила французькі війська, що оперували між Козлю Дере а Вардаром від анґлїйських військ, котрі подались на південь від Турки і від озера Дойрану.

Ми полонили много жовнїрів. Бранцї — се головно Анґлїйці з східної дивізії зложені з полків 175 і 176. Около год. 2 по полуднї Ґевделї стануло в огнї. Погоня в цїли здобуття Ґевделї і Дойрану тріває дальше.

Европейська війна.

Нова нота Америки до Австро-Угорщини.

БЕРЛЇН. „Berl. Morgenpost" доносить з Вашінґтону:

Зачуваємо, що нота правительства злучених держав до Австро Угорщини з приводу затоплення „Анкони" є коротка, але зредаґована в більше енерґічнім тонї, чим яка небудь з нот під адресою Німеччини.

Домагаєть ся вона, щоб Австро-Угорщина запевнила безпеченство Американцям. Нота домагаєть ся вияснень в справі закиду, що підводне судно вистрілило в хвилї, коли корабель вже станув, в наслїдок чого кількох подорожних згинуло.

Грецько-нїмецькі відносини.

Неправдиві вісти про грецьку позичку в Німеччинї.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Бюро Райтера доносить з Атен, що неправдива є вістка, що мають розпочатись переговори з Німеччиною в справі зачету для Греції.

Становиско Греції.

Дальші конференції почвірного порозуміння з Грецією.

АТЕНИ. (Ткб:) Атенська аґенція доносить: Зачуваємо з урядових жерел, що остаточне управильнення справ між Грецією а державами почвірного порозуміння не стрінеть ся вже з більшими трудностями. На конференції Скулюдіса з послами держав почвірного порозуміння яка відбулась в пятницю, усталено в головному цїлїсть поглядів. Ґенерал Палїс телеґрафував з Солуня, що переговори їдуть вперід та незадовго будуть корисно покінчені.

Кіченер заповідає ще два роки війни.

АТЕНИ. Правительственний орґан „Neon Asty" доносить, що Кіченер підчас свого послїднього побуту в Атенах висказав, що союзники були доси недостаточно узброєні, Війна

однак розпічнеть ся на правду на весну 1916 і буде тревати два роки.

Заява ся Кіченера є новим доказом, додає „Neon Asty“, що Греція робить справедливо, коли держить ся невтральности, бо не вільно їй вже тепер вичерпувати свої сили,

Зміна хінського правлїння.

Хіни цїсарством. — Коронація на разї відложена.

НОВИЙ ЙОРК. (Ткб,). Бюро Райтера доносить з Пекіну, що хінська державна рада по голосованю над справою зміни форми правлїння звернулась до Юаншікая з просьбою, щоб вступив на престол, Він зразу завагав ся; та на нову просьбу згодив ся з тим, що зістане президентом доти, доки не надійде відповідна хвиля до коронації,

Дальша мобілїзація Італїї.

ЛЮҐАНО. (Ткб.) Італійський урядовий дневник містить розказ покликуючий дальших резервістів на 16. грудня.

Невдача почвірного порозуміння на Балканї.

Загальний відворот французько-анґлїйських військ. — Анґлїйцї признають ся до невдачі. — Переговори грецького штабу з коалїцією, — Становиско Грецїї супроти Болгарії. — Анґлїйцї і Французи укріплюють Солунь і не думають з него уступити.

СОЛУНЬ. (Ткб,) Аґенція Гаваса доносить: На анґлїйсько-французькім фронтї, котрий Болгари атакують великими масами, тріває жива дїяльність. Відворот анґлїйсько-французьких військ відбуваєть ся дальше. Положеннє Анґлїйців на північ від Дайрану завдяки одержаній підмозї, поліпшилось. Щоденно висаджують ся на сушу нові анґлїйські війська.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Мінїстерство війни оголошує: Після сильних наступів неприятеля, що має переважаючі сили, вдалось 10-ій дивізії при помочи підмог від озера Дойрану податись в західнім напрямі до долини Вардару та получившись з союзниками, заняти сильні становиска. Позаяк околиця є гориста. треба було уставити 8 армат в такім місци, звідки їх при відвороті не можна вже було забрати. Наші втрати виносять около 1500 людей.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Бюро Райтера доносить з дипльоматичного жерела, що держави почвірного союза є рішені не уступити з Солуня.

СОЛУНЬ. (Ткб.) Бюро Райтера доносить: Звідомленнє з суботи дня 11. с. м.: Болгари не робили перепон при вчерашнім нашім відвороті на новий фронт. Ген. Магон відбув вчера конференцію з ґен. Байльондом. Оба ґенерали є згідні, що до зарядженъ, які належить підприняти в справі відвороту. Нинї знов відбулась конференція між представниками грецького ґенерального штабу а Сараілем. Вислїд переговорів незвісний.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Спеціяльний справоздавець бюра Райтера доносить з Солуня в пятницю, що Французи подались в порядку в напрямі Градця; притім зницили тунелї і мости, щоб повздержати похід Болгарів. В Градцу збудовано новий мостовий причілок. Таке було положеннє Французів перед двома днями.

Офіцери грецького штабу конферують з ґен. Сараілем над положеннєм в Македонїї. По французьким донесенням ґен. Пальтіс заявив вчера ґен. Сараілеви в імени грецького правительства, що колиб болгарська армія в погонї за союзними військами мусіла перейти грецьку границю, Греція вицофає свої війська перед Болгарами, щоб оминути конфлїкту.

СОФІЯ. З Солуня доносять, що Анґлїйцї і Французи укріплюють поспішно пристань і місто Солунь в окрузї 10 кільом. Про послїдний погром Анґлїйців і Французів доносить півурядово „Echo de Bulgarie“:

Наші вороги понесли велику невдачу. Їх здесятковані війська є наражені на найбільші небезпеки. Два дни вистарчило нашим хоробрим військам, щоб розбити цїлковито неприятельську армію.

З ЗАСЇДАНЬ ПАРЛЯМЕНТІВ.

Італїйський парлямент.

Інтерованнє італїйських підданих. — Президент мінїстрів полємізує з палатою. — Італїя проти Ватикану. — „Хай живе Тріест“. — Заява довіря до правительства. — Італїйський парлямент проти відбудовання Польщі.

РИМ. (Ткб.) На засїданню палати послів дня 11 с. м. мінїстер скарбу узасаднював технїчними зглядами жаданнє 6 місячної а не коротшої буджетової провізорії. Він заявив, що правительство має средства до закупу всього, що потреба до кінця 1916 р. Взивав притім до спільної працї, віри, та довіря, на підставі котрого правительство доведе дальше сю велику борбу до побідного кінця. Після сих слів мінїстер скарбу поцїлував Кареаного. Відтак прийшов до голосу С а л я н д р а. Обговорив він справу інтернованих осіб, приписуючи відвічальність за се управі війська. Заявив він, що окрім італїйських горожан інтерновано понад 200 осіб з невизволених областей; їх побут в воєнній области був небезпечний. Управа армії однак на домаганнє бесїдника як раз дала дозвіл всїм інтернованим на поворот.

Соціялїст Т у р а т і заявив, що інтернованнє італїйських горожан в Італїї супротивляєть ся законови. Спитав, чи прогнаннє з дому многих т. зв. „освободжених“ представляєть ся як визволеннє, о котре Італїя розпочала сю страшну війну. Реформовий соціялїст Д е ф е л ї ц е промовляв за згодою, та заатакував Гіолїттого, причім з лївиці підносились живі протести.

РИМ. (Ткб.) На послїднім засїданню палати послів С а л я н д р а виголосив бесїду. Прибіцяв узглядняти висказані желання, полємізував з критикою палати. Вкінци запевнив, що правительство остане і на дальше рішеним, та не поклонить своїх прапорів перед Ватиканом. Стверджує рівнож єдність народу. Соціялїст М а з о н ї перериває йому словами: Чомуж мимо сеї єдности уставлено армати в віллї королївської родини?

С а л я н д р а з вервою підчеркнув вірність римського населення супроти короля, що посли та льожі приняли окликами в честь короля. Бесїдник боронив справи номінації Барціляя, котрий улицетворює найвисші народні ідеали: (Оклики “Evviva Trieste!) Так є, — каже Саляндра — най живе Тріест! Є се клич тисячних італїйських сердець від Медіоляну до Палерми. Кабінет мусить репрезентувати таке правительство, котре може сповнити задачу.

На се відізвались соціялїсти; дневникарські льожі відповідають: Геть з антипатріотами! Геть Астрійцї!

С а л я н д р а: Нинїшні часи вимагають сильного правительства, випосаженого в широкі повновласти. Коли мій кабінет не є таким правительством, то нехай палата голосує проти него! Вкінцї заявив ся Саляндра щоб перейти до дневного порядку, що висказує довірє правительству. Коли палата заявить ся за довірєм для правительства, то воно позістане, в противнім случаю з вдячностю зробить місце своїм наступникам. (Оплески).

Барціляй поцїлував президента мінїстрів Саляндру, много послів ґратулює.

П. Ф е р р і просить о голос, але зрікаєть ся, коли дневникарська льожа стараєть ся його перекричати. Феррі кличе до льожі: Наємники правительства! Заяву довіря для правительства приняла палата в іменнім голосованю 391 голосами проти 40. Голосували проти соціялїсти, Феррі і Шіяравіґля, Много прихильників правительства не було присутних.

ЛЮҐАНО. „Corriere della Sera“ доносить, що за відбудованнєм Польщі є посол Люсатті; відповідний внесок предложений парляментови і підписаний многими послами з инших партій, не одержав поперття.

ІВАН КАЛИНОВИЧ.

Нїмецька преса про нас.

(За місяць жовтень с. р.)

(Конець).

На сю тему відозвав ся заокеанський (американський) тижневник на нїмецькій мові, „Argentinische Wochenblatt“, (що виходить в Буено-Айрес) в статті: „Das Ukraine Problem. Ein Betrachtung zu den Kriegszielen“ (останнє число за вересень), де присвячено українській справі кнзку цікавих уваг-заміток. Після довшого

З днїв московської неволї.

(Записки на підгірській парохії).

(Далї).

„Перепрашаю — завважав сей — отець мій нїчого на царя не говорив, не бунтував в церві народа — се може кождий посьвідчити.. Николаю — звернув ся до хорого, що ледви на ногах держав ся і блїдого мужика Николая К. — ци чули ви, щоби „еґомость“, щось такого в церкві говорили“.

„Бігме, не чув, сто раз присягнути можу, і то не я хиба ай цїла громада — слабим голосом відповів хорий мужик.

Коли вела ся та розмова, мужики хильцем утікали по два, по три, бо козаки розійшлись по всїх господарських вабудованях священника „смотріть за сеном“.

Слова хорого Никокая К. привели до найвищої границї лють „урядніка“.

Як дикий, голодний тигр, котрому хтось поважив ся відібрати добичу, ся кинув він на заляканого мужика; виняв шаблю і плазом безнестями зачав бити хорого по плечах і по голові. Кров показала ся на лици і каплями падала на білу сорочку. Хорий упав на землю зомлїлий. Зьвірюка-Москаль здер ще з него кожух і почав його бити ще нагайкою. Мужик очуняв з болю і завертаючись мов пяний почав утїкати в напрямі воріт та знесилений зомлїв в друге, а „урядніќ“ добігши його бив знова, аж умучений до краю завернув до козаків і наказав „строїтись в дорогу“.

Деякі відважнїйші з мужиків забрали зомлїлолого Николая з обори і понесли в село. „Урядніќ“ вже сего не боронив, бо заняв ся ким иньшим; побачив на дорозї старого коршмаря. Жида, який не звертаючи уваги на се, що дїялось на священиковій обopi вертав з села домів. Вмить післав полїцейський за ним козака і прикликав його до себе. Бідний жидовина тряс ся зі страху, бо знав, що не гаразд жде його, коли вже попав ся в московські руки.

„Откуди ідьош?!“—поспитав урядніќ.

„З села, я є тутешний“ — тихо відповів Жид.

„Што ґаваріш? - зачав вже лютитись „урядніќ“ — ти здєшній?! Ти шпіон австрійський! Ми знаєм вас Євреєв... Пайдьош со мной!... казаки єдєм“,—звернувсь до своєї дружини.

Козаки вмить посїдали на конї, він теж. Жид стояв блїдий і не рухав ся.

„Поступай“— крикнув оден козак і вдарив його нагайкою по плечах, Обступили Жида довкола і рушили. В воротах ще обернув ся „урядніќ“, а побачивши оподалїк синів сьвященика крикнув їм на працане:

„Ми найдьом етого попа — германца — а опять вас всєх павєлїм... Вот сволоч, сволоч мазепінская!“...

Їхали поволи і оглядали ся на усї боки, чи де не побачать якого мужика, котрого не було на „собранію“, щоби його „наказать по закону“.

І ще довго було видно тих страшних їздців, аж поки не зникли на скрутї дороги, що вела до місця осїдку полїциї.

З „кечерів“ і лїсів показували ся мужики, несьміло виглядали ізза корчів, а вкінци пересьвідчившись, що страшні гостї зникли з села вертали до своїх хат.

Від жінок своїх, дїтей та сусїдів довідували ся доперва, що стало ся в селї підчас їх неприсутности.

Ся подія прибила усїх, і тих, що се бачили і сих, що се доперва почули. Страшний ляк огорнув цїле село. Так бачилось усїм, що смерть, страшна смерть заглядає через усї вікна, або через відхилені двері, що за хвилю війде в хату та страшною косою побє всїх— і ґаздів і жінок і дїтей і челядь.. Тихо сидїли по хатах неначе наслухували чогось, хоть усе, чого мали лякатись уже минуло. Баби не брались сьогодня „топити на вечерю“, а сидїли блїді залякані на печи підобгавши ноги під себе. Кождий шелест на дворі лякав усїх, а перед усїм малих дїтей, але нїхто не важив ся, чи не хотїв подивитись звідки він походить.

В селї стало тихо, страшно тихо, мов у могилї, так сказавбись — дух смерти царює усюди...

(Далї буде).

вступу, в якому обмірковує автор причини та ціли теперішньої війни (визволенне Польщі, балтийських провінцій) торкає ся він й української справи, для якої надійшла слушна пора реалїзації визвольних змагань українського народу, який має всї услівя до утворення самостійної держави.

З окрема займає ся українською проблємою польсько-нїмецький тижневик „Polnische Blätter“, який став з початком жовтня виходити в Берлїнї під редакцією В. Фельдмана. Там, в першому числї з 1. жовтня помістив презес „Польського Народового Комітету“, проф. д-р В. Яворський статтю: „Unsere Aufgaben“, в якій розглядає цїлий ряд польських питань, що їх видвигнула на порядок дневний сучасна війна, і між иншими зупиняє ся він над українською справою, яку мовчки полагодити не сміє. Се впрочім лежить в інтересі Поляків, щоб українське населеннє Галичини було й надалї осередком нормального національного життя цілої України, і тому польське громадянство не сміє супроти українського народу стояти на иншому становищи, як на становищи признання йому національної автономії.

Не так про нашу справу під пору світової хуртовини, як про нашу територію і наш народ говорить стаття проф. Раймонда Кайндля: „Weitere Beiträge zur Geschichte der deutschen Rechts in Galizien und der Bukovina“, в ґотицькому журналї: „Deutsche Erde“ (зош. 6. с. р.), а іменно уступ „Zu den Sprachenkämpfen in Galizien“ — де мова про боротьбу, яку веде наш народ за права української мови в Галичинї.

V. Нїмецькі ілюстровані часописї. Не менше живу увагу звертають на українську землю і її населеннє нїмецькі ілюстровані часописї — подаючи в тижневих оглядах світової війни також фотоґрафічні знимки нашої територїї, до яких додають інформаційні поясненя та ґеоґрафічно-історичні замітки. Се сказати треба про „Oesterreichs-Illustrierte-Zeitung“ з 17. жовтня, № 3, де поданий опис українських еміґраційних бараків у Ґмінді, Міттердорфі і Брук над Лїтавою, п. з.: „Flüchtlingsheime“ (стор. 62—63) ілюструючи статтю 6-ма фотоґрафічними знимками.

На увагу заслугує також берлїнський ілюстрований додаток до „Vossische Zeitung“ тижневик „Zeitbilder“, де в числї з 3. жовтня, № 79. поміщено просторе статтю П. Б. Луна; „Das Malerische West-Russland“, ілюстровану численними образками і в якій описує автор архітектурні старинні будівлї Острога, Луцька, Дубна та Вильна і їх характеристичні знамена та спільні прикмети. Позатим чимало коротеньких заміток та ілюстрацій зі східнього терену війни подає „Illustrierte Familien-Zeitung“ саме у відділї „Weltchronik“ (в числї з жовтня, № 42., 43. і 44.), де зображено Волинь, околиці Тернополя, і саму метрополію Поділя. Подібно по кілька образків з волинсько-подільського фронту подає „Der Welt-Spiegel“ ілюстрований додаток „Berliner Tagblatt-у“ (№ 80. і 82.), віденські ілюстровані часописї: „Wiener Bilder“. „Das Interessante Blatt“, „Oesterreichs-Illustrierte Zeitung“ (№ 3., 4., 5.) берлїнські тижневики: „Ueber Land und Meer“, „Das Buch für Alle“, „Leipziger Illustrierte Zeitung“, „Die Woche“ (в життя У. С. Стрільців) та инші. — Окрім сього появило ся на протязї жовтня кілька публікацій та цілий десяток брошур присвячених Українській справі, але про те поговоримо иншим разом.

НОВИНКИ.

— **Сотника Ів. Коссака**, проф. ц. к. семінарії, відзначеного за хоробрість хрестом заслуги з воєнною декорацією, приділило міністерство краєвої оборони яко військового дорадника до спільного центрального бюра цензурного у Відні.

— **Дар снятинського повіту Українським Січовим Стрільцям.** Установлений комітет — як повідомляє снятинське старостство — зібрав у населення того повіту квоту тисяч пятьсот корон на закупно приборів до охорони перед студеню для Українських Січових Стрільців, що стоять в поли, як також на ціль, яку Українська Боєва Управа узнасть за відповідну. Сї гроші вже одержано. — Українська Боєва Управа складає отсим щиру подяку славному населенню снятинського повіту і усім тим, що сею збіркою занимали ся.

Українська Боєва Управа.

— **Вивезені Українцї.** Довідуємо ся з автентичного жерела, що в найблизшій будучности дорогою виміни полонених будуть освободжені з російської неволї б. ректор Боцян та Др Горникевич.

— **В московський неволї** в Новомиколаєвську в ґуб. Томській помер 30. мая 1915. на плямистий тиф Др Лев Петерзайм полковий лікар 3 полку уланів в Стрию.

— **Спільна мінїстеріяльна рада обох правительств.** Під проводом міністра заграничних справ відбула ся спільна мінїстеріяльна рада, в котрій взяли участь оба президенти міністрів, спільні міністри, та австрійські і угорські міністри з економічних ресортів. Предметом нарад були питання, що є звязані з війною і инші господарські квестії.

— **Розвязаннє австрійських і нїмецьких стоваришень в Росії.** Новоє Время доносить, що мінїстеріяльна рада на внесок мінїстерства торговлї рішила замкнути цілий ряд австрійських та нїмецьких стоваришень.

— **Доля президента Рутовського і львівських закладників.** По донесенням „Речи“ президента міста Львова перевезено несподївано враз з иншими закладниками з Київа до Саратівської ґубернії.

— **Пятнистий тиф в Галичинї.** Від 28. падолиста до 4, грудня провірено в Галичинї 102 случаїв плямистого тифа в 18 повітах (а 35 громадах). В „нших коронних краях занедужало в тім часї 5 осіб на сю недугу.

— **Поясненнє непорозуміння.** „Gazette de Lausanne“ подає під датою 11. падолиста 1915 слїдуючий довірочний обіжник бувшого російського міністра внутрішних дїл Маклакова про маніфест великого князя Миколи Миколаєвича до Поляків:

Що до маніфесту великого князя Миколаєвича повідомляю ґубернаторів на предложене менї питаннє про відношеннє населення над Вислою, що маніфест не відносить ся до надвислянських просторів і що має тільки на оці ті польські части, які не належать до російської держави, та які зможе завоювати великий князь Микола Миколаєвич протягом воєнних операцій. Наколи се не станеть ся, то не зайдуть ніякі зміни в полїтичнім положенню. Треба лише істнуючі закони примінювати з більшою прихильністю до польського населення,

— **Гостина св. Миколая**. В суботу, дня 19. с. м. о третій годинї з полудня появить ся сьв. Миколай в інститутській салї дівочої ґімназії СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95.

В проґраму сьвята увійдуть хоральні співи, деклямації і діточі забави при музиці. Буде також відіграний сценїчний образок з прольоґом п. з. „В ніч сьв. Миколая“, а опісля роздасть сьв. Миколай дарунки чемним дітям. Родичі, які хотіли би, щоби їх діти побачили сего року сьв. Миколая, зволять ласкаво прибути, а перед появою передати дарунки зарядови. Година назначена так вчасна щоби для дїтей не було за пізно.

— **Фридріх Великий про московську небезпеку**. Дня 3. марта 1769 писав Фридріх Великий до свойого брата: „Москва се страшна сила, перед якою за пів віку ціла Европа тремтїти-ме. Австрія мабуть ще гірко пожалує, що своєю фальшивою полїтикою ту варварську націю призвала у Німеччину і навчила її воєнної штуки“. Не буде иншого виходу, як „з часом завязати союз наймогутнїйших князїв для вгамовання сеї небезпечної струї“.

24. січня 1771 сказав він: „Я думаю, що сповнив я непростимий полїтичний промах, наколиб я остав свідком розросту сили, що може стати страшним і грізним ворогом всеї Европи“.

Нинї скоїлись події а пророчі слова великого короля стали страшною дійсністю. Памятайте про східні Пруси, памятайте про Галичину! Памятайте про будучу московську небезпеку. (Der Türmer).

— **В справі купна грису і цукру.** Ґрис по цінї 17·05 кор. за 100 кґ, льоко желїзнича стація млина без мішка за надісланнєм готівки з гори, мож дістати через Товариство „Сільський Господар і „Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок“ у Львові, вул. Зіморовича, ч. 20.

Також через згадані Товариства можна дістати денатурований цукор на корму для живого інвентаря по цінї 34·45 кор. за 100 кґ. льоко желїзнича стація цукроварні, без мішка до кінця сего року. Від 1. січня 1916 р. цїна ся буде підносити ся о 20 сот. місячно.

В зголошеннях на ґрис і цукор треба подати скількість худоби і потрібного для него ґрису і цукру.

Достава наступить через „футтерміттельцентрале“ в Бялій, яка є одиноко управнена до сего по цїнах нею назначених, а „Сільських Господар“ і „Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок у Львові, посередничить в тім безкорисно.

Зі зголошеннями належить спішити ся, щоби можна було отримати більшу скількість ґрису і цукру для наших П. Т. Рільників.

— **Ватикан а італїйське правительство.** „Osservatore Romano“ відповідає аґенції Стефанія, що по його відомостям, італїйське правительство не хотїло признати представникам осередніх держав при Апостольській Столиці права свобідно зноситись з своїми правительствами, та що представники Австрії і Нїмеччини хоть не були видалені, мусїли виїхати з Риму, щоб зберечи свою урядову гідність і становиско.

— **Фіяско внутрішної російської позички.** Російський мінїстер скарбу Барк, заявив представникам преси, що внутрішня російська позичка доси не осягнула ніякого успіху. Тепер правительство приневолює провінціональні стоваришення, церковні громади та монастирі підписувати воєнну позичку, бо великі банки є вже за много обтяжені.

— **З роздумувань перед замкненнєм числа.** Стільки сїрих смутків волочить ся по нашій бідній землї, що часто приходять хвилини, у котрих хотїлось би — як писав раз якийсь поет з „Молодої Музи“ — втроїти серце і замкнути око...

Втерла ся у нас фраза, що війна влегчила і вменчила всїм редакторам роботу. Воно не у всїм правда. Бо про мир і мирові переговори не вільно писати, а про війну і воєнні події лише те, що позволяють. Що вільно писати про всякі подробиці звязані з війною і святий не був-би в силї з'орієнтуватись ся.

— написали суху записку про те, що виділи й чули, а на другий день пересвідчили ся, що з писаннєм того всього, що видить ся й чує ся не така дуже легка справа, якби кому здавало ся.

Тому під сю пору життє українського редактора є дуже сумне, сїре і невдячне.

Часом перериваютъ і розяснюють ту сїрість штучні фаєрверки пускані з наддунайської столиці, часом поштива добра провінція внесе своїм писаним словом луч розради, або хоть нагадає давні добрі часи, коли у нас — що правда з дефіцитом — видавало ся гумористичні орґани.

Вчера прислала нам почта веселу карточку:

По причинї появлення ся статтї в ч. 132 з дня 21/XI. 1915.: „Зле переведена коректа слів, сим „коректу“ роблю що до передплати „Українське Слово“ і з днем 15. грудня с. р. перестаю бути його передплатником. Ой справдї треба би коректи!

о. Іосиф Вигнанський
в Кривотулах Старих.

І возрадовал ся дух мой... Не ходить о нову правопись, о свіжу ортоґрафію... Тут дїло в чім иншім.

Та провінція, котру я минав зі слїзми в очах, де видів повибивані вікна, опустїлі хати, похилені хрести, неоплакані могили — вона відживає, стає на ноги і збираєть ся „гумористикувати“. Що правда на сей раз має той гумор специфічні познаки і закраску станиславівської дієцезії, але всеж таки є то гумор той найдорозший нинї в світї товар!

І не надумуючись довго, пішов я до адмінїстратора. щоби до кінця воєнного року 1915. посилав нашу часопись о. Йосифови Вигнанському в Кривотулах старих даром,

О. Вигнанському бажаю від серця хай живе здоров в Кривотулах старих і не забуває про нас грішних...

Ст.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 15. грудня 1915.

Нині: 15. с. м. гр-кат. Аввакума, римо-кат. Фортуната.

Завтра: 16. грудня 1915 гр.-кат. Софонії, Нр. римс-кат. Аделяйди.

◯ **Український Людовий театр** під управою Василя Коссака. дає сего тижня дві виставі. В суботу дня 18, грудня с. р. „Соколики“ знаменита комедія в 4 діях знаного галицького автора Г. Цеглинського. В неділю дня 19. с. м. „Безталанна“, народна драма зі співами і танцями в 5 діях Карпенка-Карого. Саля Тов. „Дністер“ вул. Руська ч. 20. Початок вистави точно о годині 6³/₄ вечером. В неділю з причини діточого представлення Св. Миколая, початок о год. 7¹/₄ вечером. Білети раньше можна дістати в „Нар. Торговлі“ а в день вистави від год. 5. при касі театру.

Управа театру повідомляє Вп, Публику що старається стягнути в короткім часі лучші сили драматичні до теперішнього одинокого українського театру а іменно Рубчакову, Коханенка, Левицьку, Ніжанковського, Осиповичеву і иньших.

◯ **Другі Загальні збори Кружка У. П. Т, ім. Т. Шевченка** у Львові на стрийській дільниці відбудуть ся ві второк дня 21. с. м. о год. 4. попол. в домі У. П. Т. при вул. Мохнацького ч. 12. І. поверх. Просимо всіх Українців замешкалих в тій дільниці щоб як найчисленнійше на зборах явили ся.

1—3 Старшина.

◯ **Головний Виділ Товариства Учителів висших і середних шкіл „Учительска Громада“**, запрошує всіх Членів товариства і ширшу публику львівської української інтелігенції, родичів і опікунів нашої шкільної молодіжи на **конференцію**, котру отворить Вп. Др. Остап Макарушка, предложеннєм відповідного субстрату для свобідної, але ширшої розмови на тему: „**Основні напрями народного виховання**“. Треба надіяти ся, що поважна актуальність теми, якої зміст виходить поза круг заінтересовання з чисто фахово-педагогічного становиска, а доторкає ширших національних справ з обсягу публичного виховання, притягне відповідне число гостей, котрих Виділ радо повитає. Конференція відбудеть ся в середу **15.** грудня с. р. о год. 5. пополудне в салі І. А. акал. гімназії (Народний Дім).

◯ **Купно Худови рогатої.** На заходи Краєвого Союза для збуту худоби у Львові і Товариства „Сільский Господар“ — заявило Загально австрійське Товариство для збуту худоби у Відні, що може відступити Союзови в цїли розпродажі між наших хліборобів певну скількість рогатої худоби. а именно молоді воли і корови, зглядно тільні ялівки.

В тій самій справі віднесла ся до підписаного Союза також президия ц. к. намісництва в Бялій реткриптом з дня 7. грудня 1915 р. ч. 37356/п. р.

Воли і корови раси монтафонської — пінцґав — сіментальбернер — кулендер — шенгенґстер і иньші, всї походячі з альпейських країв знесуть наш галицький острий клїмат та надають ся до хову в наших господарствах.

Ціна льоко ваґон стації надавчої — важений перед їдженнєм і поєннєм — виносять за 100 кґ. живої ваги від К 200 до К 240. До того треба би дочислити кошти транспорту, котрі винесуть около К. 80 від грубої штуки.

Союз буде старати ся, щоби правительство дало знижку або і цїлком покрило кошти транспорту, так як воно покрило ті кошти при транспорті коров голяндських

До стації, на котрій прийшлоб видавати худобу, мусїлоби бути замовлених що найменьше 6 штук худоби і на тій стації мусїлиби купуючі господарі худобу відібрати.

В цїли одержання перегляду яке запотребованнє худоби в краю, звертаємо ся отсим до наших хліборобів та просимо надсилати нам безпроволочно необовязуючі поки-що зголошення — на підставі котрих Союз усталить програму акції та повідомить інтересованих, чи акція буде переведена чи нї.

Звертаємо увагу, що піднятте акції і переведеннє її залежне буде від числа зголошуючих ся. Чим більше буде число зголошуючих ся, тим більші булиби вигляди на евентуальну поміч правительства.

Звертаємо також увагу, що худоби чимраз меньше і заходить небезпека, що опісля зовсїм не буде можна її купити.

Краєвий Союз для збуту худоби у Львові
ул. Оссолївських ч. 15. II. поверх.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 14. грудня 1915.

На російськім фронтї.

Нічо нового.

На італїйськім фронтї.

Діяльність Італїйців в Юдікарії тріває далї. Поодинокі помеичі приступи ворога відкинено. Часть Горицїї положена при дорозї до С. Петер була опять під огнем.

На сербськім фронтї.

На південь від Плевле наші війська атакували чорногорські становиска на Врана гора. На північ від Беране полонили ми знов 2.300 бранців.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул Сикстуська 19